

*LR Prezidentui Gitanui Nausėdai
LR Seimo Pirmininkei Viktorijai Čmilytei-Nielsen
LR Ministrei Pirmininkei Ingridai Šimonytei
LR Seimo nariams*

siunčiama tik el. paštu

Lietuvoje praktikuojantys psichologai reiškia paramą tos pačios lyties partnerysčių įteisinimui Lietuvoje

Daugiau nei 100 psichologų ir psichoterapeutų ragina visuomenę reaguoti į labiausiai pažeidžiamų grupių patiriamą diskriminaciją ir imtis aktyvių priemonių, kurios gerintų LGBT asmenų psichikos sveikatą. Kaip rodo įvairių pasaulio ir Europos valstybių patirtis, tos pačios lyties partnerystės įteisinimas ir teisių apsauga yra svarbi LGBT asmenų psichikos sveikatos prielaida.

Tyrimai atskleidžia, kad LGBT asmenys patiria mažumos stresą, kurį kelia visuomenėje paplitusios neigiamos nuostatos LGBT asmenų atžvilgiu ir iš to kylanti diskriminacija bei priekabiavimas. Su mažumos stresu siejamas didesnis psichikos sveikatos problemų paplitimas tarp LGBT asmenų (1). Šios problemos ypač ryškios visuomenėse, kuriose aukšti homofobijos ir netolerancijos rodikliai. Europos Sąjungos Pagrindinių teisių agentūros atlikta apklausa parodė, kad LGBT žmonių psichologinė savijauta Lietuvoje yra viena prasčiausių visoje Europoje: net 34 proc. apklaustųjų nurodė, besijaučiantys nuolatos arba didesnę dalį laiko prislėgti, išgyvena depresyvias nuotaikas (2).

Kitų šalių patirtis leidžia teigti, kad, tos pačios lyties partnerysčių ar santuokų įteisinimas gerina LGBT asmenų psichikos sveikatą. Įteisinus vienalytes santuokas Danijoje ir Švedijoje savižudybių tarp homoseksualių vyrų ir moterų sumažėjo beveik per pusę (46 proc) (3). JAV, Anglijoje, Velse įteisinus tos pačios lyties santuokas, homoseksualių asmenų subjektyvus sveikatos vertinimas, subjektyvus gerovės išgyvenimas kilo (4). Tai tik keli pavyzdžiai, atskleidžiantys glaudžias sąsajas tarp LGBT asmenų psichikos sveikatos ir santykių įteisinimo.

Aktyvią poziciją ir palaikymą tos pačios lyties asmenų partnerysčių ir santuokų atžvilgiu yra ne kartą išreiškusios Amerikos psichologų asociacija (5), Amerikos psichiatrų asociacija (6), Australijos psichologų sąjunga (7), Britanijos psichologų sąjunga (8) ir kt.

Psichologų ir psichoterapeutų iniciatyvinė grupė reiškia susirūpinimą LGBT asmenų psichikos sveikata Lietuvoje ir ragina panaikinti egzistuojančią institucinę diskriminaciją, įteisinant tos pačios lyties asmenų partnerystes.

Poziciją pasirašė (pagal abėcėlę)

- 1.doc. dr. Asta Adler, psichologė-psichoterapeutė
- 2.Simona K. Akulashvili, psichologė-psichoterapeutė
- 3.Raminta Aleliūnaitė-Kliokmanė, psichologė-psichoterapeutė
- 4.Marija Bagdonienė, psichologė-psichoterapeutė
- 5.Indrė Baltrušaitytė, psichologė

6. Ieva Baršauskaitė, psichologė
7. Ūla Bendikaitė, psichologė
8. doc. dr. Rasa Bieliauskaitė, psichologė-psichoterapeutė
9. dr. Ieva Bieliauskienė, psichologė-psichoterapeutė
10. Sandra Birbilaitė, psichologė-psichoterapeutė
11. Kamilė Borkovskienė, psichologė
12. Irmėna Čajauskienė, psichologė
13. Austėja Agnietė Čepulienė, psichologė
14. Neringa Čėlienė, psichologė
15. Augustas Čičelis, socialinis darbuotojas, konsultantas
16. dr. Ksenija Čunichina, psichologė
17. dr. Said Dadašev, psichologas
18. Danguolė Dadurkevičienė, psichologė
19. Konstancija Dauguvietytė, psichologė
20. Evelina Dirmontaitė, psichologė
21. Jolanta Antanina Dovidonienė, psichologė-psichoterapeutė
22. dr. Marija Giedraitytė, psichologė
23. Antanas Grižas, psichologas
24. Jelena Guseva, psichologė-psichoterapeutė
25. Viktoras Ivanauskas, psichologas-psichoterapeutas
26. Aistė Jasaitytė, psichologė-psichoterapeutė
27. Gintė Jasienė, psichologė
28. dr. Jurgita Smiltė Jasiulionė, psichologė
29. Mantas Jeršovas, psichologas
30. Karolina Jocyte, psichologė
31. Toma Juciūtė, psichologė
32. Lina Kaminskaitė, psichologė
33. Violeta Kasperavičiūtė, psichologė
34. Virginijus Kazlauskas, psichologas
35. Ieva Kerzaitė, psichologė
36. dr. Vaiva Klimaitė, psichologė
37. Rūta Julija Klovaitė, psichologė
38. Viktorija Konstantinovna, psichologė
39. Justina Kvedaravičiūtė, psichologė
40. Veronika Lakis-Mičienė, psichologė
41. Inga Leonavičiūtė, psichologė-psichoterapeutė
42. Miglė Lepeškaitė, psichologė
43. Karilė Levickaitė, psichologė
44. Neringa Lošakevičienė, psichologė-psichoterapeutė
45. Andrius Lošakevičius, psichologas
46. Elona Lovčikienė, psichologė-psichoterapeutė
47. dr. Juliana Lozovska, psichologė
48. Dalia Lukšytė, psichologė
49. Alina Martinkutė-Vorobej, psichologė
50. Asta Mastauskienė, psichologė
51. dr. Agnė Matulaitė, psichologė-psichoterapeutė
52. Marina Mažionienė, psichologė
53. dr. Eglė Mažulytė-Rašytinė, psichologė
54. Virginija Mikėnienė, psichologė-psichoterapeutė
55. Vaiva Milašiūnaitė, psichologė

- 56.Eglė Minelgaitė Beinorienė, psychologė-psichoterapeutė
- 57.Agnė Morkvėnaitė-Vasiliauskienė, psychologė-psichoterapeutė
- 58.Jurgita Narmontienė, psychologė
- 59.Aušra Naujokaitė-Dobravolskienė, psychologė
- 60.Augė Niedvaraitė, psychologė-psichoterapeutė
- 61.Tatjana Nikitina, psychologė
- 62.Diana Noreikienė, psychologė
- 63.Milda Okaitė, psychologė
- 64.Deimantė Petkevičiūtė-Butkevičė, psychologė
- 65.Justina Petronytė, psychologė-psichoterapeutė
- 66.dr. Robertas Povilaitis, psychologas
- 67.dr. Ieva Povilaitienė, psychologė-psichoterapeutė
- 68.Eglė Raišienė, psichiatrė
- 69.Dovilė Ridzevičienė, psychologė
- 70.dr. Jurgita Rimkevičienė, psychologė
- 71.Goda Rukšaitė, psychologė-psichoterapeutė
- 72.Grytė Ruzgė, psychologė
- 73.Ieva Samulionytė, psychologė-psichoterapeutė
- 74.Justina Samuolienė, psychologė
- 75.Jūratė Savickienė, psychologė-psichoterapeutė
- 76.Gintarė Servaitė, psychologė
- 77.Virginija Skučaitė-Budrienė, psychologė-psichoterapeutė
- 78.Irma Skruibienė, psychologė
- 79.dr. Paulius Skruibis, psychologas
- 80.dr. Ieva Starinskaitė-Vaskelienė, psychologė
- 81.Ivona Staškevičienė, psychologė-psichoterapeutė
- 82.Jolita Stipinienė, psychologė
- 83.Rasa Stukonienė, psychologė-psichoterapeutė
- 84.Aušra Stumbrytė, psychologė
- 85.Ivona Suchodolska-Miškinė, psychologė-psichoterapeutė
- 86.dr. Jelena Šalaj, psychologė
- 87.Egidija Šeputytė, psychologė
- 88.Rasa Šilalytė, psychologė-psichoterapeutė
- 89.Indrė Šimėnaitė, psychologė
- 90.Diana Špakauskaitė, psychologė
- 91.Ieva Šukelienė, psychologė
- 92.Gintvilė Šurvelytė, psychologė
- 93.Raimonda Tomkevičienė, psychologė-psichoterapeutė
- 94.Marija Turlinskienė, psychologė-psichoterapeutė
- 95.Eglė Urbutienė, psychologė
- 96.Mykolas Valainis, psychologas
- 97.Sigita Valevičienė, psychologė
- 98.Zuzana Vasiliauskaitė, psychologė
- 99.Lilija Vasiliauskienė, psychologė-psichoterapeutė
- 100.Gabija Veiverė, psychologė
- 101.Anna Vinkovskienė, psychologė-psichoterapeutė
- 102.Kristina Zabelė, psychologė-psichoterapeutė
- 103.Ilona Zakarė, psychologė-psichoterapeutė
- 104.Rūta Zubinienė, psychologė
- 105.Ieva Žiedienė, psychologė-psichoterapeutė

Nuorodos

1. King M., Semlyen J., Tai S.S. et al. A systematic review of mental disorder, suicide, and deliberate self-harm in lesbian, gay and bisexual people. *BMC Psychiatry*. 2008, 8: 70.
2. European Union Agency for Fundamental Rights. *EU-LGBTI II: A long way to go for LGBTI equality*. 2020. Luxemburg.
3. Erlangsen A., Drefahl S., Haas A., Bjorkenstam C., Nordentoft M., Andersson G. Suicide among persons who entered same-sex and opposite-sex marriage in Denmark and Sweden, 1989–2016: a binational, register-based cohort study. *Epidemiology & Community Health*. 2020, 74 (1): 78-83.
4. Boertien D., Vignoli D. Legalizing same-sex marriage matters for the subjective well-being of individuals in same-sex unions. *Demography*. 2019, 56: 2109-2121.
5. American Psychological Association reiterates support for same-sex marriage ([apa.org](https://www.apa.org))
6. APA Applauds Supreme Court Decision Supporting Same-Sex Marriage | [psychiatry.org](https://www.psychiatry.org)
7. Submission to Marriage Amendment (Same-Sex Marriage) Bill | APS ([psychology.org.au](https://www.psychology.org.au))
8. Same-sex marriage and equality | *The Psychologist* ([bps.org.uk](https://www.bps.org.uk))